

(CU PREA'NALTA VOE.)

GAZETA

DE
TRANSILVANIA.

БРАШОВ

№ 2.

19. Martie 1838.

Transilvania. Ungaria. Britannia maris. Spania. Borussia. Russiimuzri mai tarzi.

ТРАНСИЛВАНИЯ.

Оікі 21. Март. Ан Gesia Діетей *) дела 5. Март. дьпз четіреа знор Черері (жзлвї) де але привацілор сз лъз ла лъкраре репрезентація пентрѡ леџеа асѡпра хомациѡлѡ шї сз амьзртзші крзескѡлѡ Гѡберніѡ; маї анколо сз четї проіектѡла де репрезентаціе пентрѡ даре (дажде, порціе, вїр,) шї пентрѡ мїліція де марџинї (границе) джндѡсѡ ла дїктатѡрѡ.

Ан Gesia дела 5. сз четї анѡш репрезентація пентрѡ дареа Цзрії шї дїн презнъ кѡ анѡзмнзріле фзкѡте ла дескатерїле ачестїа сз амьзртзшірѡ к. Гѡберніѡ, апої саѡ анченѡт дескатерїле пентрѡ алеџереа дерегзторїлор (тіетїлор) дїнпрезнъ кѡ обсервзціїле (кззрїле де самѡ) а. к. Гѡберніѡ, ан Gesiїле дїн 7. 8. 9. 10. шї 12. лъкрате ла 13. іспрзвїте, шї хотзрѡт, сз сз аџеарнъ ан обїектѡла ачестїа о преа ѡмїлітѡ репрезентаціе ла анѡлціа са амьзрзтеаска Мзріре. Антр'ачеааш зї сз четїрѡ маї анколо обсервзціїле кѡлї Гѡберніѡ асѡпра леџїї пентрѡ хомациѡ, асѡпра дзрії шї асѡпра ре'нтрѡпзрії. Пзрцілор реаплекате кѡ ѡнгарїа. Апої сз фзкѡ Статѡрілор кѡноскѡт ѡн їнтїмат а крзещїї Сале анѡлцімї Домнѡлѡ Пленїпотенціарїѡ Фердїнанд' встѡе, антрѡ каре лі се адѡче амїнте, ка сз нѡ сз абатѡ трежнд ла алте обїектѡрї дела лъкрареа крзещїлор пропозїїї пентрѡ Дїета де акѡм прїн

преа'налтѡла Рескрїпт дїн 14. Фебр. а. трежнт хотзрѡте, каре аѡ фост, ка дьпз нѡнереа жьрззмнѡтѡлѡ хомациѡла: сз сз факѡ маї антѡї алеџерїле шї кандїдзціїле ла дерегзторїїле дїпломатїче, апої сз сз ла преа'налтѡле Рескрїптѡрї асѡпра артїколїлор де леџї дїн анїї 1810 шї 1811, пе ѡрмѡ сз сз пѡнъ ан лъкраре шї хотзрѡре нѡмїреа де Денѡтація регнїкларѡ систематїкѡ. Тотдеодатѡ сз пофтеџе дела Ч. Ч. Статѡрї, ка сз анчетѡзе де ачї, 'наїнте дела цїнереа знор прїнчїпѡрї, дьпз каре лъкржнд воеск сз амьпедѡче їнфлѡенца чеа леџїдїтѡ а К. Гѡберніѡ ан лъкрзрїле Дїетїї ан кѡрѡла адѡнзрії де акѡм, асѡфелїѡ де прїнчїпѡрї сз нѡ маї лѡцаскѡ, дела тотфелїѡла де 'ноїрї, каре нѡ сз сѡфѡре кѡ леџїле патрїї сз сз контенеаскѡ, кзчї шї афарѡ де ачѡеа тоате анїїрїле каре саѡ фзкѡт амьпртїва ржндѡлѡ прїн леџї хотзрѡт, нїчї дьпз матерїа нїчї дьпз форма лор нѡ вор кзпзѡта пѡтере де леџе. — Ан ѡрмѡ сз анченѡрѡ сѡзѡтѡрїле асѡпра обсервзціїлор К. Гѡберніѡ фзкѡте пентрѡ леџеа де хомациѡ.

Ан Gesia дїн 14. Март. сз четї протоколѡла дескатерїлор фзкѡте, ан маї мѡлте Gesiї асѡпра алеџерїлор де дерегзторїї, сз антѡрї шї сз оржндѡї компѡнереа ѡнеї преаѡмїліте репрезентѡції деспре ачестїа, кзтрѡ Преа'налтѡ Мзріре амьзрзтеаскѡ.

Ан Gesia дела 15. лъз капет дескатереа деспре леџеа де хомациѡ, де дареа цзрії шї де пзрціле реаплекате, тот деодатѡ сз хотзрѡ аџеарнереа ѡнеї преаѡмїліте репрезентѡ

*) Ан Цара-Ромѡнеаскѡ: Сїанѡз обѡџїї дѡнзрї.

ції асѣпра ачестор обіектѣри. Маї анколо сѣ хотѣрѣ, ка шї пролектѣла де репрезентаціе преаѣмілітѣ пентрѣ міліціа де мѣрѣні дѣпѣ че де ачѣаста сѣ сѣѣтѣрѣ шї о прїміїрѣ, сѣ сѣ амѣпѣртѣшаскѣ кѣ К. Гѣберніѣ.

Ан Сесіа дела 16. Мартіе сѣ пѣсе ан-лѣкраре оператѣла Комісіі асѣпра леѣілор ве-ніте кѣ пропозіціа а дѣа шї асѣпра конгрѣ-гѣціілор (адѣнѣрїлор) шї аѣарѣ де ачѣаста сѣ маї чїтїрѣ маї мѣлат Үе рѣрї а ѣнор офї-ціалї (тїстѣрї) шї де а прївацілор.

Дѣкрареа десѣре леѣїле дїн 17. Март. шї пѣрѣрїле асѣпра ачѣестора дате саѣ амѣпѣртѣшїт кѣ К. Гѣберніѣ.

Да 19. фѣ преаѣміліта репрезентаціе ла Преаѣналта Мѣрїре амѣпѣртѣаскѣ асѣпра ле-ѣїї де ѣомаѣїѣ сѣѣскрїсѣ, печѣтлѣїтѣ шї нѣ-мітѣ о Комісіе, прїн каре сѣ сѣ деа ачѣеа Крѣѣїї Сале анѣлїмі Дѣмнѣлѣї Пленїпотен-ціарїѣ. — Апої сѣ хотѣрѣ асѣ амѣпѣртѣшї оператѣла (лѣкрареа) Комісії де саре кѣ ан-сѣмнѣрїле Статѣрїлор, Крѣскѣлѣї Гѣберніѣ. Пе ѣрмѣ сѣ хотѣрѣ лѣкрареа ѣнеї преаѣміліте репрезентѣції пентрѣ лімба ѣнѣѣреаскѣ, пентрѣ ѣноїреа офїціалїлор шї пентрѣ Пѣрїїле реаплекате.

Да 20. Мартіе. Анѣїїнѣ Комісіа рѣн-дѣїтѣ ка сѣ деа преаѣміліта репрезентаціе фѣ-кѣтѣ пентрѣ леѣеа де ѣомаѣїѣ, ла Крѣїаска Са анѣлїміе, кѣмкѣ дїн партѣа Са ашї ва да пе лѣнѣгѣ ачѣеа шї комїтїва кѣтрѣ Преа-ѣналтѣ Са амѣпѣртѣаскѣ Мѣрїре. Маї анколо сѣ анѣпѣѣрѣ десѣатѣрїле асѣпра обѣсѣрѣвѣцілор фѣкѣтѣ де К. Гѣберніѣ ла артїколїї де леѣеа дїн 17. Март.

Ж Н Г Я Р І Я.

Бѣ да шї Пест 16. Март. Прѣпастїе не-аѣїтѣ дѣмнѣше песте амѣнѣдѣѣ ѣѣтѣїле. Пѣнѣ ѣнде аѣѣнѣе історїа Пѣрїї, нѣ сѣ аѣлѣ асѣ-менѣа пїлдѣ де ненорѣчїре анѣрїкошатѣ прї-чїнѣїтѣ прїн ачѣст флемент. Гроѣѣа анѣн-дѣрїї анкѣ ѣїне анѣрѣѣна шї кѣ аѣнѣа тї-кѣлошїа ла мїї де оаменї, пе карїї іаѣ аѣѣнѣ ачѣастѣ ѣрїтѣ анѣрїкошатѣ. Маї мѣлат нѣ ѣ ворѣа сѣшї аперѣ чїнева каса де нѣпѣдїтоа-рѣле валѣрї, саѣ сѣшї скапе аберѣа де ѣнделе чѣле мѣнїоасѣ; — фѣрїче де ачѣїа, карїї скѣ-парѣ ан ѣїаѣѣ, дар ваї ла кѣїї нѣ лї сѣ анѣтѣмплѣз ачѣаста! Саѣ фѣсѣрѣ анѣропаци анѣре рѣїнеле каселор чѣлор аѣрѣмате, саѣ ашї аѣларѣ моарѣеа, черкѣнѣ сѣшї скапе ѣїаѣа. Ан неспѣса тѣрѣѣраре де анѣм ѣсте кѣ непѣтїнѣѣ а кѣпѣтѣ дѣтѣрї офїціале, шї аша анѣїїнѣрїле ноастрѣ сѣнѣт нѣмаї пѣдеасѣпра. — Дѣпѣ че апа ѣрї песте зї скѣѣѣсѣ мѣлат, ноапѣеа пѣла 11 чѣасѣрї а-ѣѣнѣсѣ ла о анѣлїміе неаѣїтѣ маї де 30 шѣкѣрї (ла 1775 кѣнѣ амѣнѣдѣѣ ѣѣтѣїле фѣ-сѣсѣ анѣндѣте ѣра апа нѣмаї де 24 шѣк. 8 ѣ.)

Гїаѣа, каре анѣм порнїсѣ кѣ тотѣла, дѣчѣа кѣ сїне корѣїї, морї; копѣрїшѣрї де касѣ. Мѣлате касѣ фѣсѣрѣ прїн ісѣїреа слоїлор саѣ стрїкатѣ тарѣ, саѣ дѣсе кѣ тотѣла, саѣ мїш-катѣ фїїнд дїн темелїї сѣ сѣѣрѣмарѣ анѣрѣ-ѣна, кѣ сѣгомѣт анѣрїкошат. Да Наїїїфѣт тот рѣнѣѣла де пе лѣнѣгѣ дѣнѣре аѣарѣ де кѣтѣва касѣ фѣ рѣпт де гїаѣѣ. Ан касѣрѣшадѣт шї Раїѣнѣшадѣт анкѣ саѣ фѣкѣт нїмік о мѣлї-ме де касѣ, іар' алѣтеле амерїнѣѣ кѣ сѣр-парѣ. Ан Бѣда веке сѣ аѣрѣмарѣ маї мѣлате сѣте де касѣ. Нїѣе прївелїїї, де каре сѣ ѣнѣрѣнѣнѣ ініма оменѣаскѣ! Стрїгѣрїле шї ѣїпѣтеле пентрѣ аѣѣторїѣ стрѣѣатѣ дїн пар-тѣа де жос дела Бѣда пѣнѣ сѣс ла ѣѣтѣѣѣе. Дела анѣпѣѣтѣла трїстѣї катаѣтрофе Магїстра-тѣѣ ѣѣтѣїї фѣче тот че стѣ ан ѣѣтереа са пентрѣ скѣпарѣа шї аѣѣторїнѣа ненорѣчїї-лор. Дар' сѣ не анѣоарѣемѣ прїѣїреа спре Пест. Да 13. спре 14. кѣтрѣ мїѣѣла нѣпѣїї нѣѣѣлїрѣ тѣрѣатѣле ѣнде ан касѣле ѣїїлор де пе лѣнѣгѣ дѣнѣре кѣ асѣфѣлїѣ де пѣтере, анкѣт лѣкѣїторїлор аѣїа ле рѣмѣсѣрѣ тїмп сѣшї скапе мѣкар ѣїаѣа са. Дѣпѣ пѣїїне чѣ-сѣрї анѣпѣ сѣ скаѣѣ апа мѣлат; дар ан ѣреме скѣѣртѣ аѣѣнѣсѣ ла анѣлїміе кѣ мѣлат маї марѣ дѣкѣт маїнаїнте, рѣмѣїнд ан а-чѣеаш старѣ маї песте тоатѣ зїоа. Анкѣ ан дїмїнеѣа зїлїї ачѣїа анѣпѣ трѣснѣтѣла чѣл кѣмплїт а каселор че сѣ рѣсѣѣрѣна ан Іосѣфшадѣт, Франѣшадѣт шї ан рѣнѣѣла дѣнѣ-рїї дїн жос, каре апої сѣ аѣѣеа маї адеѣ-орї песте зї. Дїн тоатѣ пѣрїїле стрѣѣѣтѣа стрїгѣрїле де аѣѣторїѣ дѣпѣ лѣнѣрїї, каре орї кѣт де мѣлате ѣра пе тоатѣ ѣїїїле, тотѣшї нѣ аѣѣнѣеа сѣ деа скѣпарѣ ла тоѣї. Ноа-пѣеа ѣрмѣтоаре нїмік нѣ скїмѣѣ дїн ачѣ-сѣтѣ прѣпастїе. Дѣрѣмарѣеа каселор н'аѣеа рѣ-сѣтѣмп. Ан зїоа ѣрмѣтоаре сѣ анѣпѣ ачѣеа ан Терѣїен-шї Леополдшадѣт, ѣнде каса дїн ѣнѣїѣ Degea ан тѣрѣла ноѣ кѣ дѣѣ контїгнѣції сѣ аѣрѣмѣ. Семїнарїѣла анкѣ фѣ пѣрѣїт де лѣлѣїторїї сѣї, амерїнѣнѣа дѣрѣмарѣ. Кѣтрѣ дѣѣ чѣасѣрї дѣпѣ амїаѣї сѣ пѣсѣ гїаѣа ла Csepely ан мїшкарѣ. Апа аѣѣнѣсѣ о анѣл-їміе маї анѣрїкошатѣ де кѣт маї наїнте. Да касѣ маї мїчї спѣла копѣрїшѣрїле. Не мѣн-гѣреа крѣѣѣа шї жалнїкѣла прїѣїторїѣ сѣ ан-фїора прїѣїнд ла о асѣфѣлїѣ де стрїкѣѣнѣ фѣрѣ капет.

Да нѣказѣла ачѣст ѣнїверсал сѣ аѣѣога пентрѣ чѣї маї мѣлїї шї крѣнѣнѣла кѣѣет, кѣмкѣ скѣпѣнѣа де мѣнїа ѣлементѣлѣї сѣнѣт ан прїмеѣдїе нѣѣ де арѣмѣнѣа фѣрѣ ѣрана ѣїѣїї, непѣтѣнѣѣшї кѣт де пѣїїн скѣнѣа кѣ сїне. Дар' че алїнарѣ, кѣнѣ А. С. К. К. Ар-ѣїдѣкѣ Палатїн Іосїф, А. С. К. К. Арѣїдѣкѣ Стефан, ка нїѣе стѣле іѣїте дїнѣре норї грошї лѣѣѣск шї анѣїнд мѣнѣ де аѣѣторїѣ нѣпѣ-сѣтѣїтеї оменїрї!

ИЧЕАСТА НЕ ЕРА СТАРЕА ПЕЛА 15. Ноаптеа сз апроніе аджкнд гроазз неспсцз кз сіне, кзчї апа крещеа лнкз не'нчетат. Дін тоате пзрціле рзсѣна клопотеле бестітоаре де перичѣне. — Ажѣторїѣ пентрѣ нѣмеле лѣї дѣмнезѣѣ ажѣторїѣ! сз аззі де кзтрѣ бїсерїка реформацілор. Де одатѣ іскї лн ѣрекіне ѣн трзснет де азржмзтѣрѣ грозавѣ — шї дѣпз сѣнетѣла ачест лнфрїкошат ѣрмѣ тѣчереа морції; кжте сѣфлете нѣшї вор фї ажѣнс атѣнчї сѣфршїтѣла сѣѣ! Астфелїѣ де сѣнете сз маї аззірѣ песте ноапте. Дїмїнеаца дѣсцз чева мжнѣзере. Апа скззѣсз. Дар' пе де лѣтѣрїле інсѣлїї Rätzkeve ера амжндѣз рамѣрїле дѣнзрїї астѣпате де гїацѣ, аша ѣнделе рзмасѣрѣ песте зї маї тот лнтр'о старе. Балеа де кзтрѣ амїазї ла Ст. Герард, Саксенфелд, Промонторїѣла сжнт лн апз. Дела 16. ѣмелѣ о корабїе де вапор (дѣвор) лнтре бѣда шї пест, шї ащептѣмѣ лнкз маї мѣлте.

Ла 17. пела амїазї. Апа скаде таре; гїаца сз ампѣцінѣ, ащептѣмѣ скзпаре.

Дела Штрїгон лнкз скрїѣ асемеңеа лн-тжмплзрї трїсте прїчїнѣте прїн рѣвѣрсареа дѣнзрїї.

БРІТАННІА - МІРѢ.

(Кѣвѣнтареа лѣї Веллїнгтон асѣпра баллотажѣлѣї.)

Дѣка де Веллїнгтон: „Вѣ сжнт лнкредїнцат, кѣмкѣ челе че сз спѣнѣ де дѣѣѣрїле алеѣерїлор, оаменїї леѣѣ преа лнзрїт. Мїѣкѣрїле ноастре полїтїче лн анїї дїн ѣрмѣ азѣ авѣт ачеа ѣрмаре, кжт еле стзпжнїреа пѣтерїї полїтїчїї о фѣкѣрѣ вѣднїкѣ де дорїт лн сѣфере кѣ мѣлат маї лѣцїте, де кѣм сз лнтжмпла маї нїнте. Прекѣм корпорациїле (обѣцїї маї марї) аша шї індївїдѣрїле *) азѣ добѣндїт о лнфлѣвенцѣ фѣарте маре, каре фѣрѣ лндоїалѣ сз лнтоарче спре скопосѣрї полїтїчїї. Ичѣеа сз лнтжмплѣ лннїнтеа окїлор ношрї шї нѣ сз поате тзгзѣдї. Вѣ нѣ фак лнпѣтѣрїї нїчї лн протїва нобїлѣлѣї Рїскѣнт **) нїчї лнпротїва алѣѣїа, дар інфлѣвенца офїчїалѣ есте акѣм фолосїтѣ ка 'нїнте де ачѣаста кѣ о сѣтѣ де анї (аззіцїї!) пе оменїа меа, акѣм нѣмаї есте ка лн времеа меа, прекѣм ера лнкѣ маїнїнте де зече анї. Спѣн, кѣмкѣ нобїлїї (Gentlemen) чѣї богацї ар лѣкра кѣ арендаторїї сѣї лнтр'ѣн кїп некѣвїос; еѣ лнї даѣ Домнїлор воастре кѣвѣнтѣла мїѣѣ Мїлорѣїлор, кѣмкѣ мїе дѣспре ачѣаста нїмїк нѣ'мї есте кѣноскѣт. Дар' ам аззіт аде-сѣорї шї мѣлте, де алте інфлѣвенце — де інфлѣвенцѣ попеаскѣ, де лнфрїкошаре попеаскѣ, дѣспре рѣскоале прїчїнѣте кѣ воѣа лнтр'о царѣ вѣчїнѣ; дар' дѣспре лѣкраре некѣвїоасѣ а вѣрѣацілор авѣцї н'ам нїчї о шїре, чѣл пѣ-

цін кжт сѣї цїне де інфлѣвенца меа, вѣ лн-кредїнцѣѣ, кѣмкѣ еѣ ла алеѣерїї нїчї нѣ о лнтреѣѣнцѣѣ нїчї нѣ сѣфѣрїѣ сѣ фїе лнтре-ѣѣнцатѣ. Мїар пѣреа рѣѣ, дакѣ ної внглезїї, скзѣжнд аѣе фаче імїтаторїї *) алтора, неам лѣпѣда де ворѣїре слободѣ дѣскїсѣ, ка де ачї'нїнте кѣ дѣрѣтѣла алеѣерїї ноастре сз трѣїмѣ лнтр'ѣн кїп тѣржт шї аскѣнс (аззіцїї). Дїн норочїре констїтѣцїа Ілзрїї ачѣстїа есте датѣ нѣнѣмаї спре апѣрареа слобозенїї шї вїецїї індївїдѣале, дар' шї спре апѣрареа а-вѣрїї.“ Дорд Бром лнсѣмнѣ пе ѣрмѣ, кѣмкѣ джнѣла тотдѣѣѣна шаѣ дат пѣререа, кѣ лн-аѣарѣ ла царѣ баллотажѣла ар ажѣта пѣцін спре апѣрареа алеѣѣторїлор, дар кѣ атѣта маї мѣлат лн ѣтѣцїї ѣнде кѣмпзрѣторїї чѣї де фѣрѣнте азѣ лнтреѣѣнцат лнфлѣвенца са асѣпра неѣѣѣторїлор шї мѣщѣрїлор лнтр'ѣн кїп кѣ тотѣла скѣндѣлїторїѣ. — Дѣпз ачѣесте адѣнарѣа сз лнпрѣцїе.

Лн сѣсіа Касїї де жос **) дела 6. Март. Sir W. Molesworth радїкал ***) мїшкѣ о дѣсѣатере фѣрѣнте лн треѣкѣ окѣрмѣїреї Колонїїлор, арѣтжнд немѣлѣѣїре фѣарте маре кѣ пѣртареа Мїнїстрѣлѣї колонїал Дорд Glenelg, пе каре лнтре челелалте вїновѣѣеа, кѣмкѣ дїн неѣѣрнїчїа шї лїпса енерѣїї лѣї с'ар фї прїчїнѣт шї револѣцїа (рѣскоала) дїн Канада (лн Амеїка). Ичѣаста дѣѣѣ маї пе ѣрмѣ прїчїнѣ, ка сз вїе ла лнтреѣаре тоатѣ фїїнѣа Мїнїстерїѣлѣї енглеѣсѣк де акѣм, оаре маї пѣтеаѣа ста, саѣ рѣсѣѣрнѣсѣѣѣ ѣрмжнд алцїї мїнїстрїї лн локѣла чѣлор де акѣм; кзчї дѣпз че Дорд Palmerston мїнїстрѣла требїлор дїн аѣарѣ шар фї рїдїкат рѣстѣла пентрѣ апѣрареа Гоцѣлѣї сѣѣ, зїсѣ лнтре алтеле: „Домнѣ Баронет (Молесѣорт) ар фї фѣкѣт маї вїне, дакѣ с'ар фї скѣлат лн контра Кабїнетѣлѣї лнтреѣ, дѣкжт кѣ алеасѣ нѣмаї пе ѣнѣла дїн-тре мѣдѣларїї лѣї. Дѣкѣмѣа мїшкарѣа че о азѣ фѣкѣт джнѣла, ва фї прїїмїтѣ, атѣнчї рѣ-ѣлѣтѣтѣла (ѣрмареа) ва фї скїмѣареа окѣрмѣ-їреї (аззіцїї!). Пентрѣ кѣ нїчї ѣнѣла дїн соцїї лѣї Дорд Гленелг нѣ ва фї аша де апѣс, ка сз маї поарте слѣѣѣе пѣѣлїче (обѣщїї) дѣпз че одатѣ ла ѣн соцѣ шї прїетїн ал лор ісаѣ фѣкѣт астфелїѣ де дѣфѣїмаре пѣѣлїкѣ. (аззіцїї!) Дар ачѣесте вїновѣцїрї фѣкѣте лнпро-тїва нобїлѣлѣї меѣ прїетїн н'азѣ темѣїѣ. Ічїѣ ѣрмеѣѣѣ лѣѣде ле мїнїстрѣлѣї вїновѣцїт, не-фїїнд джнѣла де фѣцѣ. Дѣспре револѣцїа дїн

*) ѣн ом де сіне сокотїт сз зїче індївїдѣ.
**) Ичѣаста лнкѣ е тїтѣлѣ.

*) ѣрмѣторїї фѣптелор шї ворѣелор алтора.
**) Парламентѣла (адѣнарѣа цѣрїї) сѣї цїне лн доѣ салѣ марї — лнтр'ѣна сжнт Ма-гнѣцїї, каре сз зїк кѣ ѣн нѣме Перї (Peers) лн чѣа де жос сжнт Дїпѣтацїї Комїтѣѣ-рїлор (Жѣѣцїелор).
***) Радїкалїї сжнт о фѣкцїе аплїкатѣ спре рїпѣлїкѣ.

